

SKRIFTLIG FRÅGA TILL STATSRAÅD

Från Riksdagsförvaltningen  
2025-10-23  
Besvaras senast  
2025-10-29 kl. 12.00

Till kulturminister Parisa Liljestrand (M)

**2025/26:115 Det rörliga och flytande kulturarvet**

Det rörliga kulturarvet är till stora delar ett levande arv som hålls rullande, flytande eller flygande genom ideella krafter men i dag saknar lagskydd. Det rörliga kulturarvet engagerar människor och föreningar runt om i landet. Bristen på myndigheters ansvar och lagskydd är också en fråga som ledamöter från flera av riksdagens partier har lyft fram under många år.

I årets skörd av motioner efter allmänna motionstiden hittar vi förslag från Moderaterna (motion 2025/26:2994, 2997, 2999) och Miljöpartiet (2025/26:3775, yrkande 59) om att tydliggöra ansvaret och att skapa ett lagskydd för det rörliga och flytande kulturarvet.

Det flytande svenska kulturarvet är unikt i Europa. Det består av allt från kulturhistoriskt intressanta segelfartyg, ångbåtar och ikoniska mahognybåtar från förra sekelskiftet till små öppna klinkade båtar för vardagsbruk och allt däremellan. Konsten att bygga båtar i klink är för övrigt ett av Unesco:s immateriella kulturarv. Det finns många orsaker till att vi har detta unika kulturarv. En orsak är vår unika kust som är den längsta inom EU med fantastiska skärgårdar vars skyddade vatten gör det möjligt att vara ute i nästan alla väder. En annan orsak är faktiskt vår semesterlagstiftning som gjorde att efterfrågan på att komma ut på sjön ökade dramatiskt de första årtiondena av det förra seklet. Dessutom finns allemansrätten som möjliggör vår rika båtkultur.

Antalet träbåtar minskar, men vi har fortfarande stort antal historiska skepp och båtar som vårdas ömsint och används av enskilda personer och föreningar. Båthistoriska Riksförbundet genomför för närvarande en kartläggning i samråd med Sjöhistoriska museet i akt och mening att öka kunskapen om denna relativt okända folkrörelse. Det är ett omfattande arbete att vårda dessa skepp och båtar eftersom rätt vård och användning är nödvändig för att båtarna ska bibehållas i skick. Det finns många föreningar som arbetar med vårt flytande kulturarv; en samlande kraft är Båthistoriska Riksförbundet. Det statliga stödet för detta flytande kulturarv kanaliseras genom Riksantikvarieämbetet och Statens maritima och transporthistoriska museer, men det uppgår bara till cirka 3,2 miljoner kronor 2024.

Det finns dock möjlighet för staten att göra mer. År 2017 gav en bred majoritet i riksdagen i uppdrag till regeringen att skyndsamt utreda förutsättningarna för

ett stärkt lagskydd f r det rörliga kulturarvet. Utredningen genomfördes av Riksantikvarieämbetet och rapporterades 2018 i *Det rörliga kulturarvet* (KU2017/00942/KL), där det bland annat föreslogs en ny hänsynsregel i kulturmiljölagen.

Regeringskansliet konstaterade då att rapporten lyfte fram så pass många problemställningar att man inte kunde gå vidare med förslaget. Därefter har ingen åtgärd vidtagits, och frågan hänger fortfarande i luften.

Ett annat alternativ som diskuteras är att utvidga rotavdraget för byggnader med ett motsvarande avdrag f r äldre träbåtar. Förutom att hjälpa till att rädda tr b tsarvet skulle det också hjälpa till att stödja den tr b tsbyggart dition som vi fortfarande har.

Mot bakgrund av att bevarander tten för hela det flytande kulturarvet i dag  r rätt svag i den svenska kulturlagstiftningen vill jag ställa följande fråga till kulturminister Parisa Liljestrand:

Vilka åtgärder avser ministern och regeringen att vidta för att rädda det flytande svenska kulturarvet?

.....

Mats Berglund (MP)

Överlämnas enligt uppdrag

Gergö Kisch